

старались выбивати въ головы мужикамъ тѣ обавы, узнавши ихъ безподставными, — ажъ проектъ п. Вротновскаго переконавъ насть, что мы помылялися, что „паны“ справдѣ швидше познѣйше вытягнутъ руку по тѣ мужицкіи касы. Що само вже те простяганье руки — не говорячи о фактичномъ отбираню касъ, ко-либъ до того прійшло — выкличе мѣжъ на-родомъ дуже некористне враженъе, выкличе роздражненье, коли навѣть не що горшого, — сего не потребуемо и говорити. А чи весь хо-сень сего проекту переважить хочь ту одну школу? Побачимо дальше!

чили, чтобы тѣ школы довести до доброго стану, а то тымъ больше, що копіта ихъ полѣшеннія вросли въ 700.000 на 1.600.000 зр. рѣчно, а позаякъ маємо въ краю 2.500 громадъ, котрой жадной школы не мають, тому вымагає спра-ведливость, а навѣть звычайна слушність, що-бы заосмотрити тѣ громады въ школы, осо-бливожь, що тѣ громады платятъ вже че-ревъ 10 лѣтъ додатки до податківъ на двоякій фондъ школьній: на окружный и краевый, въ котрого они нѣчого не користаютъ, а лишь причиняются до поддержаня школъ другихъ щаслившихъ громадъ. Часть отже по 10 ро-кахъ положити конецъ тѣй несправедливости и подумати о школахъ для нихъ самыхъ. На-ука познана отъ давна въ Нѣмеччинѣ,

Нарѣкаютъ паны, что громадскій касы по-
жичковый зле администраціи, а кто тому ви-
ненъ? Подъ чѣмъ надзоромъ автономичнымъ
стоять громады и ихъ касы пожичковый? А
вжеуже, что подъ надзоромъ и верховодствомъ
правителій пофтовыхъ именно тыхъ са-

репрезентацій повѣтовыхъ, именно тыхъ са-
мыхъ корпорацій, котрымъ п. Вротновскій ра-
дить передати въ руки всѣ тѣ касы съ акти-
вами и пассивами. Коли тѣ славетній корпора-
ціи не потрафлять теперь добре контролю-
вати роботы громадъ и ихъ касы пожичко-

Арт. II. Кожда громада, числяча 40 дѣ-
тей въ школьнѣмъ вѣцѣ, котра доси не має
власної публичной школы, анѣ не есть прилу-
чена до жадной ишои. повинна або сама, або
въ сподѣлѣ съ сусѣдною громадою отворити
школу публичну найдальше до десяти лѣтъ
отъ оголошения сеи уставы.

*Поводы: Въ коротшомъ часѣ трудно за-
вести школы въ цѣломъ краю, бо выпаде и
такъ 250 школъ на каждый рѣкъ.*

Арт. III. Школа та може бути початкова або лише тимчасова, наука въ нїй буде польована і може обмежитися до релігії, читання, писання и рахунковъ, особливожъ зъ памяти.

Поводы: Шкôлъ съ обширнѣйшимъ про-
грамомъ не можна буде завести въ протягу
10 лѣтъ, але вольно буде громадѣ, котру ста-
ти на учительскѣ силы и матеріяльныи сред-
ства, завести школу власnymъ коштомъ на
бôльшии розмѣры.

Арт. IV. Выдѣль кр. означуе, где и коли має бути заведена початкова школа.

Арт. V. Выдѣлъ кр. заименуе на каждый
повѣтъ на представление предсѣдателя рады
пов. одного або кѣлькохъ инспекторовъ и при-
поручить ихъ горожанской старанности за-
кладанье школьнѣ початковыхъ.

перейти подъ чужу руку, загубити цѣлу Польшу, анѣжъ уступити хочьбы на пядь своихъ привилеївъ и свои „złotej wolnoſci“! Певна рѣчь, що такои самои жертвовлюбности и теперь найдесь подостаткомъ, а кромъ неи йще гдѣшо иншого, не менше хорошого. И якъ логика въ выслѣ наведеной аргументаціи п. Вротновскаго? „Закидъ противъ выдѣ- кладанье школъ початковыхъ.

ціи п. Вротновского: „Закідъ противъ выдѣлѣвъ повѣтовыхъ хибный, бо — треба прецѣнь щось робити“. Що робити треба, се всѣ мы знаємо, але се ще не резонъ, пане Вротновскій, щобы въ тои самой субъективной причинѣ выдѣлы повѣтовій були якъ разъ добрыми органами до тои роботы. А вы, паночку, не кру-
мають.

тътъ, а говорѣть реально: чому справдѣ ува-
жаете выдѣлы повѣтовї спосѣбными до тои
роботы, яку на нихъ гадаєте вложити, а на
„obignoсь обуwatelska“ не числѣтъ, бо то есть
„благо не отъ міра сего“, а не жадне благо
економичне, а коли вашъ проектъ экономич-
наго поднесеня селянъ має стояти на реальныхъ
ногахъ, то мусить бути опертый не на жад-
ныхъ надприродныхъ анъ философичныхъ анъ

ныхъ надприродныхъ анъ философичныхъ анъ моральныхъ, а только на экономичныхъ подставахъ, а то якій небудь пессимистъ — отъ и нашъ хлопъ першій — готовъ сказать о томъ проектѣ, що се по просту цыганство, швингель! А вамъ бы, пане Вротновскій, стеречися

такого закиду, бо вы ту ще вчорашии, не по-
росели въ пѣрье и потре уете кредиту, а „ofiar-
noсь обуwatelska“, котрою такъ великодушно
хочете нагодувати нашихъ селянъ, для васть
самыхъ певно не выстарчить!

Арт. VIII. Высокость платы учителя
якъ и означенье рѣжныхъ догдностей въ на-
турѣ буде залежати отъ добровольной умовы
инспектора и громадской власти въ однои а-
учителя въ другой стороны; сколько бы
однакожь мѣстцевый Фондъ на тое не выстар-
чавъ, доплатить Выдѣлъ краевый решту; вт-
такомъ случаю повинна бути умова що до пла-
ты предложена Выдѣлови краевому до за-
тверджения.

Арт. I. Знается постановление артикулу 12 уставы школьной въ дня 2 мая 1873, который каже, что не потреба побольшати число школъ съ шкодою лѣпшого уряджения вже существующихъ. Существуючай нынѣ школы людовій публичній маютъ поздстati що до своего уряджения въ теперѣшномъ станѣ такъ довго, доки кожда громада не получить свою школу, або не буде прилучена до ишои школы; требує отъ землемѣра

ба отже повздержати на той чашь дальше преобразованье существующихъ вже школъ на школы етатовъ, якъ такожъ побольшуванье въ нихъ числа учителъвъ, хиба що громада сама понеслабы кошта лѣпшого урядженя свои школы. Въ школахъ, въ которыхъ не выстарчалобы дотеперъшне число учителъвъ задля змагаючоися фреквенціи, треба бракъ учителъвъ заступити заведеньемъ введеннои науки.

костелъ въ Турцѣ, на его внутрѣшне украше-
ніе, на приборы и знаряды костельни и зао-
хочувати другихъ Полякѣвъ въ турчаньскомъ
повѣтѣ збирати складки на тіи цѣли. До то-
вариства належать, якъ сказано, двѣ дамы зъ
Турки, именно п. Флорентина Брысевичева и
п. Михалина Завадска. Перша есть женою
звѣстного почтмайстра въ Турцѣ, Полька, а
друга есть дочкою Русина, ц. к. касіера по-
даткового. Видите, Поляки и до тои цѣли
найшли руску кровь до свои помочи. Кажутъ,
що два або и три костелы будуть ставитися
въ тутешнѣомъ повѣтѣ.

ше повиненъ бы бути построенный тамъ, где
народъ сплыває въ всѣхъ сторонахъ и несе ще
дры жертвы... Въ первой линии отвѣчальность
паде тутъ на священика.

Соймъ краевый.

VII. засѣданье дня 15 (27) венесн.

На початку отчитано списъ петицій, котрыхъ вилынуло дуже богато, далеко больше, якъ на по-передныхъ засѣданняхъ, а бѣльша ихъ часть ста-новлять прошения о запомогу. Зъ петицій цѣнавъ: учитель гімназіи золочевской, бучацкой, перемыской и львовской руской о подученіе своего положенія. — Мѣсто Підгайцѣ о окрему школу для дѣвчатъ. — Феликсъ Лаврентъ инженеръ о підпору его пляновъ дотычно выбудовиця каналу, сполучаючого Вислу съ Днѣстремъ, отже море Балтійске съ Чорнымъ. — Кс. Мих. Ка-миньскій на реставрацію костела въ Рудкахъ. — Комисія для укладання рускихъ кв.-жокъ школьніхъ о дальшу субвенцію. — Слонецкій и Наварскій о субвенцію на предиреч-ство плавбы пароходной на Днѣстрѣ. — Выдѣль повѣтовый въ Старомъ-мѣстѣ о выпущеніе зъ краевого бюджету на р. 1884 выдатковъ, не приносячихъ користи для краю. — Педагогичный отдѣлъ въ Новомъ торзѣ о поновне открытие за-мкненихъ кр. радио шк. клясь рѣвнорядныхъ. — Товариство для опѣки и розвою промыслу на-фтowego въ Галичинѣ о рѣжнїй зниженія податку и о выданье уставы нафтової. — Громады Оль-евъ, Бзовиця и Мыслятичъ о запомогу для же-тельвъ, потерпѣвшихъ сего року елементарнї не-щаствїя. Маршалокъ повѣдомивъ палату, що уко-ститувалися комисії банкова и горнича: банкова выбрала презесомъ гр. Людвика Водзицкого, ди-ректора „Landerbank-у“, а секретаремъ Лозин-скогого; горница презесомъ Яворскогого, а секрета-ремъ Охримовича. — Пос. гр. Тад. Дѣдушев-кій дѣставъ отпустку на 4 тижнѣ.

Пос. Искрицкій, котрого выборъ мавъ
бути на VII-момъ засѣданю верификованный, зложивъ добровольно мандатъ, заявивши, що ще разъ
откличеся до выборцѣвъ.

До маршалковой булавы зложено ажъ 7 за-
мостйныхъ внесень: 1) П. Грохольскій внесъ,
щобы правительство выготвило проектъ о обме-
женю дѣленя грунтovъ селянъскихъ и о змѣнѣ
права спадкового для селянъ. 2) Пос. Пиятъ
внесъ змѣну §§-овъ 5 и 6 ординаціи выборчей,
щобы повѣты становили разомъ округи выборчі.
3) П. Вербицкій внесъ, щобы поручати вы-
дѣлови кр. ввести въ житѣе комиссію промыслу и
уложити проектъ закладаня школъ промысловыхъ.
4) П. Ромеръ предложивъ новелю по католи-

4) П. Ромеръ предложивъ новелю до уставы громадской и повѣтовой. 5) П. Журковскій дамагається ревизіи тарифы належитостей, оплачуванихъ урядовыми посланцемъ за разношенье резолюцій. 6) П. Лянге предложивъ цѣлый проектъ до змѣны уставы громадской въ §§ахъ, дотычашихъ выполнуання дисциплинарной власти надъ зверхностями и урядниками громадскими. 7) П. Мерошевскій вѣзвавъ выдѣль краевый, чтобы разслѣдивъ справу асекураціи худобы и выготовивъ дотычній справозданія въ порозумѣи съ асекураційными и господарскими товариствами.

Внесенье Гавзнера змъряє до повторенія дотичної резолюції, ухваленої сеймомъ минувшого року. Внесенье передано комісії адміністраційної.

Опосля п. Теоф. Меруновичъ мотивувавъ свое внесенье, взываюче правительство, щоби розслѣдило и урегулювало вѣронсповѣднїй относны жидовъ въ Галичинѣ. Хочь соймъ вже минувшого року одноголосно ухваливъ отцовѣдну резолюцію, то однакъ она осталася безъ успѣху, такъ що въ справозданяхъ выдѣлу краевого въ той спрятъ

нема анъ слова згадки. Внескодавецъ поновлює си, хочь гдекто зъ уваги на разрухи жидовъ въ Угорщинѣ отраджувавъ єму. Ояъ зъ становища антисемитскаго засуджує рѣшучо разрухи и погромы, а власне стремить до легальнаго залагодженія жидовскаго пытания, — а се тымъ лекше зробити, бо нарбдъ нашъ ще не вступивъ на дорогу погромовъ. Внесенье домагаєся лишь рѣвномѣрности и знесенія привилѣй въ жидовъ, привилѣївъ, якихъ ииши въроисновѣданія не изютъ. Внескодавецъ вычислює тѣ привилѣї. Метрики жидовской все ще не ведутся такъ, щобы можна ручити за ихъ докладность и въродостойнѣсть. Такъ само дѣєся съ рекрутациею, ритуальными супружествами, хайдерами, кагальными судами, рабинами безъ всякихъ квалификацій, які вымагаются отъ духовниковъ иишихъ въроисновѣдань. (Громада жидовска въ Золочевѣ выбрала рабиномъ неука зъ Нараєва, Фейвля Рогатыча, который скончивъ мабуть лишь школу народну, а на протестъ свѣтлѣйшихъ жидовъ золочевскихъ намѣстництво казало рабинови львовскому дру Левенштайнowi его испытувати зъ присоѣдѣніемъ та-же експертизы по установлению компетенціи Левенштайнowi)

муда, хощь гуситы не узнаютъ компетенц
венштайна). Дальнѣй привилеемъ жиドвъ оутъ
кагалы съ цѣлымъ рядомъ надъужить, а вгдануты
въ дѣланя кагаловъ лежалобы навѣть въ интересѣ
жиドвскаго народа. Кагаль есть воо зверхостеку
политичной громады, а не повиненъ нею бути, бо
зъ сего выплывае те, що жиды рѣшаютъ о дѣ-
лахъ, дотыкающихъ христіянъ. Привилеемъ жи-
дovъ есть такожь повна свобода дана имъ, держа-
тися своего талмудичнаго кодексу, котрого узана
черезъ правительство домагався рабинъ Шрайберъ.
Жиды у насть становлять 10% жительства и оутъ

ЛОНГИСИ

Зъ Турчаньского

ЭТЬ ТУРЧАНЬСКОГО.
По недавныхъ мисіяхъ бауитскихъ въ
Турцѣвязалися тамъ двѣ дамы въ товари-
ство, котрого задачею есть збирати складки н

уже гръбъ чинникъ политични. У Франции и пъ Нѣмеччиа есть ихъ далко мене, а прецъ своимъ вѣзвомъ опанували все, — навѣтъ Бюмаркъ съ бургия имъ немѣчнъ. На Угорщина Тисса удержуяся лишь при помоши жида. У насъ же цифри о земскѣй власности переконуяютъ, что процентъ земскихъ властите лѣвъ жида росте величезно въ року на рѣкѣ. — Внесение п. Меркурова передано комиссии администрації.

Оттакъ слѣдували дополняющи выборы до гденихъ комиссий. До комиссии школы и народнаго выразилъ на мѣсце еп. Стѣнницкого, который въ сѣсии не буде брати участія, проф. Романчука.

Зъ порядку дневною передано комиссии правничей справозданье выдѣлу кр. въ сиравѣ означена граница будущаго суду окружного въ Бережанахъ, а комиссии господства красного спровозданіе тогоже выдѣлу о захладаніи низшихъ школъ рѣличніхъ.

Потому п. Вротновскій, директоръ банку красного, мотивувавъ свой проектъ поѣтвовыхъ и фінансовыхъ касть пожижныхъ. Понеже проектъ п. Вротновскаго мы можемъ посвятити откремъ разѣдку, то въ нѣйъ зъзижткуемъ и его промову. Для разбору его проекту має буты выразана окрема комиссия въ 9 членовъ.

Ополя п. Тад. Романовичъ въ цѣлого-дній промовъ мотивувавъ свое внесеніе о конверсіи довгу индемнізаційного. Внесокодавецъ предкладае, чтобы оплату довгу индемнізаційного разложити на 40 лѣтъ, а то въ тѣмъ отношенію, въ якимъ черезъ тое будуть злижайши додатки до поѣтвовъ на фондъ красный, а узлоканій въ той способъ высшій доходъ въ квотѣ около 1 милиона зл. ужити на поднесеніе краю. Се мысль внесена п. Романовича, котре передано комиссии буджетовой.

Подъ конецъ отчитано ще три внесения, зложени до маршалковъ булавы: 1) Внесение п. Тышкевича, подписане черезъ трехъ русскихъ пословъ (Охримовича, Романчука и Лѣнинскаго), взызывающее правительство, чтобы законою постановило, что всѣ спадщини по креянамъ въ I и II линіи меншии вартости якъ 500 зл. були увѣльнени отъ оплаты належности спадковой безъ рѣжній, чи спадщина переходить въ дозрѣ гестаменту або легату, чи правнаго дѣдичта. 2) П. Ево. Чѣркавскій предложилъ свой проектъ устава (въ 73 параграфа) о закладаніи и удерживаніи публичныхъ школъ народныхъ и о бѣзопасности посыпани до нихъ дѣтей. 3) П. Мадейскій поставилъ двѣ резолюціи до правительства: а) чтобы выдало законъ, запроваджуючъ устие поступованіе судовъ въ справахъ спорныхъ для Галичини, и то якъ найкорше, если не дефинитивно, то бодай провизорично; б) чтобы закономъ завело институцію ради родинныхъ и таке поступованіе въ справахъ онѣкунчихъ и спадковыхъ, котре запевновалобы добрыи надзоръ надъ маѣткомъ малойтніхъ и уможливило наслѣдниковъ швидко обніти спадокъ, а взгядно подѣлти его безъ непогрѣбныхъ а утяжливыхъ формальностей.

Слѣдующе VIII-ме засѣданіе сойму вызначено на понедѣлокъ днія 1 л. жовтня.

PRO DOMO SUA.

Не терпимо полемикъ съ другими русскими часописями, бо знаемъ въ дѣдѣ, что полемики только знеохочуютъ щирьи Русиновъ по цѣломъ краю, котръ бажаютъ бачити Русь згѣдно дѣлану и до однога стремицу цѣли — до выборенія правъ руской народности въ Галичинѣ. Длата го мы въ нашій часописи поименуемо мовчки неодну клевету, неодну напастъ, яку для зрозумѣлои ко ждому цѣли отъ часу до часу — отъ якъ теперъ, передъ розпочинаючима новымъ кварталомъ — ідадъ наймоднаша часопись руска „Новый Проломъ“ на нашу часопись и — скажемо мимо дому — на третю часопись, на „Слово“, которая має одну въ ту саму програму, чо „Новый Проломъ“ — отже новинній обѣ хиба посполу дѣлти и себе поддерживати. Не полемизуемо съ „Новымъ Проломомъ“ ще и длата, чо перазъ мусѣлби мы, хотѣши воювати противъ его сплетенія, выставлювати себе на смѣхъ передъ нашими поважными читателями. Но якъ мы можемо подоймати полемику отъ на пр. съ такою сплетенію „Нов. Пролома“, чо будьтоби одинъ сотрудникъ „Дѣла“ дѣставъ разъ бѣ редактора пагану и загроженіе, чо стратити мѣсце? Розумѣєсь, въ силенїи той не було анѣ слова правды; але хочбы навѣтъ була се и правда, то чи прилично подобній чисто приватнѣй дѣла, якъ звѣчно дѣлятся въ четырохъ чужихъ стѣнахъ, разтурблювати въ политичній газетѣ, щобтъ толькъ доказати, чо ось „мы чуемо, якъ трава росте“, — се пошишемо до осуду нашимъ Вл. читателемъ. Рѣвновъ нѣколи мы доси — такъ само и другъ — не выступали противъ тои выражаніи захланимъ самохвалыбъ наймоднашои нашей часописи, чо ось то она се и то поднесла „перша“, она „перша“ становула въ оборонѣ сего або того, словомъ она всюда и во всѣмъ „перша“! А не выступали мы длата, бо остаточно думаемо, чо той, кто читає всѣ рускій часописи и бажитъ, чо щось же прецъ и „Дѣло“ и „Слово“ и „Батьквщина“ подносять и чогось боронять, — усмѣхнене иронично, знаючи добрѣ, „куда стежка въ горохѣ“. Дальше поминали мы мовчаніемъ всїкъ подстуپи алярмованія „Нов. Пролома“, вымѣрій противъ „молодыхъ Русиновъ“, чо они „ложніи патріоти“, бо не предплачуютъ газетъ „старыхъ Русиновъ“ (въ тѣмъ числѣ, розумѣєсь, въ „Нового Пролома“), чо не всѣ вступають до товариства имени Качковскаго, и т. п. Мы

поминали тѣ алярмованія, бо знали, чо сама руска интелигенція разбере ихъ по справедливости. Чотыри у насъ политичній часописи, кожда має свояхъ читателей; два просвѣтгіи товариства, кожде має своихъ членовъ. Постія „Нов. Пролома“ „ложніи патріотами“ суть тѣ, чо не предплачуютъ „Н. Пролома“ въ ему подобныхъ и не належать до тов. им. Качковскаго, — а „Дѣло“ неизвѣто чо скаже, чо „ложніи патріотами“ суть тѣ, чо не предплачуютъ „Дѣла“ и не належать до тов. „Проовѣты“, бо такими прецъ мусѣлби бути навѣтъ всѣ члены выдѣлу тов. им. Качковскаго и п. редакторъ „Нов. Пролома“. Якъ отже цѣль мають подобній алярмованія, — кождому стає ясно.

Але перейдемъ до найновѣйшихъ напастей „Нов. Пролома“ на „Дѣло“, котръ мусѣлби вже вызвали у насъ отповѣдь въ уваги на третій, напи вельми поважаній особы. Въ ч. 71 въ 14 (26) вересня закидавъ „Нов. Проломъ“ нашій часописи „тенденційностъ“, и „недобросовѣтностъ“, чо „п. Антоневичъ не має у „Дѣла“ тої протекції, котрою оно окружає п. Романчука“, чо „Дѣло“ зробило з п. Антоневича мало чо не школъ маленькаго мальчика, а зъ проф. Романчука майже чо не соперника Пальмерстона“. Дальше кидається „Нов. Проломъ“ на нашу часопись, чо она подала некрологъ пок. о. Льва Полевого обширно, а пок. Лѣсѣкевича коротко.

Перша часть напасті походитъ зъ отси, чо мы въ спровозданію зъ II засѣданія сойму поднесли безъ замѣтівъ бесѣду п. Романчука, а при обговоренію бесѣди п. Антоневича поднесли ей „слабу сторону“ — недостачу фактівъ. Читатель нашій мали доволѣ случаївъ пересвѣдчитися о нашомъ поважанію для дра Антоневича; которая часопись перша подавала его спровозданію передъ выборцями, котре дала найповнѣшне спровозданіе зъ выбору въ Турцѣ, якъ говорить „Дѣло“ о бѣсѣдахъ дра Антоневича зъ познѣйшихъ засѣдань тешерѣшної сесії? А що одна бесѣда дра Антоневича на II засѣданію мала „слабу сторону“ и була слаба бѣль Романчукові, — се мы и нынѣ повторяємо и вирочимъ покликуючися на безстороннє свѣдоцтво Neue fr. Presse, котрею кореспондентъ такъ пише: „Die Ausf黨rungen der beiden ruthenischen Wortf黨rer Antoniewicz und Romanczuk wurden von der Polenpartei sehr aufmerksam angehört, und insbesondere die nach Form und Inhalt sehr gelungene Rede des Prof. Romanczuk.“ Мы стоямо за засадою: „лучше промовляти рѣдше а основно, опираючися на фактахъ, якъ часто, а поверхною“, чо потому, якъ противникъ прире бѣсѣда: „Давай факты!“ бѣль не мусѣвъ казата: „Я тобѣ скажу въ чотири очи (?!)“. Треба взяти на увагу, чо отъ оего року и въ радѣ державнѣйшаго гр. Тафѣ сказавъ п. Кулаковскому: „Чую лишь загальнія жалобы, але прошу о факти, мой пане!“ При дотицій бесѣдѣ п. Антоневича мы нарочно поднесли тую „слабу сторону“ якъ осторогу для всѣхъ пословъ на будуще, — а мы не винимъ, чо першимъ посломъ, котрый выступивъ съ бесѣдою поверхною, бувъ дра Антоневичъ. „Нов. Проломъ“ наводить зъ стеноографичніхъ спровозданій поданій п. Ант. чѣмъ фактъ о Кучею. Ктось, чо не видить стенограф. спровозданій, думавби, чо се фактъ роздобугый п. Антоневичемъ, а то тымчасомъ фактъ, поданный въ самъ спровозданію выдѣлу красного и дра Анг-вичу цитує его въ своїй бесѣдѣ на вѣтъ по польску (Гл. „Слово“ справ. стор. 47.) Въ чѣмъ отже та „тенденційностъ“ „Дѣла“? Въ тѣмъ, чо бажає славы русскихъ пословъ и добра руского народа?

О другій части напасті „Нов. Пролома“ не будемо богато говорити. Довѣдвались мы въ послѣдній хвилии передъ печатаніемъ числа, чо номеръ бл. п. Лѣсѣкевича, и мы поспѣшили занотувати сю вѣдомостъ. Признаемо, чо не знали, чо бѣль бувъ колежскимъ совѣтникомъ, чо бувъ кавалеромъ ордера св. Анны и св. Станислава, не знали, чо котрѣмъ селѣ умерѣ, бо нѣкто намъ того до тои хвили не донесъ, а про яку-небудь дѣяльність Лѣсѣкевича въ послѣдніхъ рокахъ въ Галичинѣ наїшъ нѣгде, навѣтъ въ „Нов. Проломѣ“ не довелося читати. Про пок. о. Полевого мы и самъ богато чували и люде намъ прислали потребній даты до посмертной згадки. Гдѣже тутъ отже та „тенденційностъ“, посунуяша до алогіи цинизма?

„Calumniare audacter!“ — се засада „Нов. Пролома“. Видко, чо таї засада ему оплачуети, коли съ такими „самоотверженіемъ“ єи племкай.... У всѣхъ другихъ часописяхъ „тенденційностъ“ — лишь у него нѣть. Въ тѣмъ самъмъ числѣ „Н. Пролома“, где такъ богато толкує о „тенденційності“, находимъ вѣтстку, чо на открытию читальни въ Підлѣскахъ коло Куликова, котре отбудеться 18 (30) вересня, буде мати отчіт дра Савицкій. Алежъ бо до отчітъ запрошений и буде ихъ держати таїкожъ проф. Вахнянинъ и пос. Лѣнинскій, — чимъ они горші бѣль п. Савицкого? Для нетенденційного „Н. Пролома“ єтчить п. Нагорного на зборахъ Тов. Качковскаго въ Дрогобичи бувъ „не весьма основно обѣднанный“, хочь многіи члены зборовъ приходили до п. Нагорного съ пропшеньемъ, щобтъ напечатати свой дѣлчть за зложеній ними грошѣ.

Не вдаючись дальше въ розбрѣ нетенденційності „Н. Пролома“, мы закончимо нашту отправу его редакціи ось якими щирими словами: Соперництво нашихъ часописей повинно основуватися на честнѣй, совѣтнѣй праці, а не на несовѣтнѣихъ напастяхъ, инсинуаціяхъ, и на — рабулистиц....

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Въ соймѣ моравскому) роздѣлено днія 25 л. вересня спровозданье выдѣлу краевого, дотыкаюче змѣнніи ординациї выборочнї. Въ послѣдній сесії поставили: дръ Шромъ въ имени Чеховъ, а дръ Штурмъ въ имени Нѣмцѣвъ внесени, прамуючи до ревизіи закона выборочного, котрый переказано обѣйніи комиссії. Комисія розслѣдула оба проекти и поставила зъ свою стороны внесеніе, щобтъ отдать сю справу выдѣлу краевому и ему предпоручити, щобтъ її вѣтвь не предплачуютъ „Дѣла“ и не належать до тов. им. Качковскаго, — а „Дѣло“ неизвѣто чо скаже, чо „ложніи патріотами“ суть тѣ, чо не предплачуютъ „Дѣла“ и не належать до тов. им. Качковскаго.

Але перейдемъ до найновѣйшихъ напастей „Нов. Пролома“ на „Дѣло“, котрый мусѣлби вже вѣтвь вѣдомостъ, застнованою на вѣтвіи краевому и на найблїзшій сесії предложивъ соймови спровозданье. — Выдѣль краевий взыскавъ дуже богаты статистичній матеріаль и представивъ въ своїмъ спровозданю результаты розслѣдувань. Спровозданье подносить, що вѣтвь краевий уважавъ передовсїмъ потребнімъ розслѣдити, якій вильвъ має реформу податку земельнаго, и податку бѣгъ будникъ на число выборцівъ, а опосля вильвазу статистичніми даными, о сколько причинится до розширенія права выборочного знижене оцѣнку (цензуру) податкового. Прімаючи за подставу права выборочного по мѣстахъ цензуру бѣгъ душъ, а по селахъ найнижшій до голосованія при выборахъ до рады громадской управляемої оцѣнку З зр., прішовъ выдѣль краевий до заключенія, що число выборцівъ піднесено загаломъ о 12.793, зъ чого переважна частъ, до 7498 голосовъ, приналоби на клясу промисловцівъ, а 2176 изъ рѣльниковъ. Позаякъ чрезъ вильвъ новихъ выборцівъ дуже не збѣльшивши, зъ другої стороны однакожъ права дотерпніхъ выборцівъ були сильно наражені, то выдѣль краевий не ставить бѣль себѣ жадного позитивного внесенія що до реформы ординациї выборочної, але лише соймови означати границю, до якої може чи розширене права выборочного. — На тѣмъ самъмъ засѣданію предложило правительство проекти до закона о комасації грунтівъ.

(Становище хорватскихъ депутатовъ до угорского сойму) не єсть ще дефинитивно здекларовано. Зъ факту, що представитель хорватскій приїхали до Пешту підъ часъ открытия сойму, можна вносити, що Хорвати понехають политику абстиненції и прійтіть участь въ нарадахъ угорскаго парламенту. На се вказує такожъ и таї обставина, що въ Загребѣ працюють надъ розличними проектами угодовими, що не малоби значенія, наколибъ Хорвати задумали зовсїмъ ухилятисѧ відъ акції парламентарної. Межи прохими ставити „Агатамет Zieg.“ якъ точку угоды, що соймъ хорватскій має що року тревати три мѣсяцівъ и що предложенія до хорватскаго сойму мають бути ѿ поминенїемъ угорской ради министрівъ предкладаній королю до непередної санкції министрствомъ хорватскимъ. Дальше жадають Хорвати, щобтъ бути зовсїмъ независимими бѣгъ угорскаго президента министрівъ, але має бути чисто-екзекутивнимъ органомъ. Администрація податковъ має бути автономизована, а комітати и повѣтї мають мати на ю вильвъ. Но якъ зъ однога стороны вѣтвь тѣ обставини ка жутъ вѣрити, що хорватскій посль думають про акцію въ парламентѣ угорскому, где малоби изъгоду виступити съ протестомъ противъ поступованію угорскаго правительства, то зъ другої стороны есть такожъ замѣтний натискъ зъ Загребу, зъ бѣгъ наклонюють хорватску делегацію до совершенної абстиненції.

ЗАГРАНИЦІЯ.

(Россія. Въ Россії приготовлюється зновъ що недобро. Недавно ще доносили мы, чо указомъ царскимъ приказано въ Петербургѣ проводжити що на одинъ рокъ надзвѣчайний средства остерожності; теперъ приходиться намъ зновъ занотувати, що такъ само продовжено надзвѣчайний средства остерожності такожъ на цѣлу харківську губернію и изъ мѣста Саратова и его окрестності. Не потреба доказувати, що тамъ, где пакликують до остерожності, мусить такожъ бути якесь небезпечнѣство. Ікого то рода небезпечнѣство грозить Россії въ власнѣй хатѣ, се кождый добре знає; се знає такожъ и російске правительство и дивуватися лише палежитъ, що оно думає усунути всяке небезпечнѣство якими надзвѣчайними средствами остерожності. Якій сї средства остерожності, се кождый кождому звѣстно. Въ послѣдній лишь що числѣ нашої часописи доносили мы, чо въ Кіевѣ арештовано бѣгъ кавалеромъ ордера св. Анни и св. Станислава, не знали, чо котрѣмъ селѣ умерѣ, бо нѣкто намъ того до тои хвили не донесъ, а про яку-небудь дѣяльність Лѣсѣкевича въ послѣдніхъ рокахъ въ Галичинѣ наїшъ нѣгде, навѣтъ въ „Нов. Проломѣ“ не довелося читати. Про пок. о. Полевого мы и самъ богато чували и люде намъ прислали потребній даты до посмертной згадки. Гдѣже тутъ отже та „тенденційностъ“, посунуяша

остаючого въ сусензії ab officio et beneficio, ко-
трой то послѣдне екскомуникація бѣльша (excom-
municatio maior), черезъ гдекотрыхъ священниківъ
по посредствомъ дотычного Уряду деканального тыхже
священниковъ упомянувъ и перестерѣть, чтобы вы-
мнили способности здѣбуватись съ помянутымъ
священникомъ, кромѣ наглои и важной потребы,
попече знашенье съ такъ цензуронымъ, не толь-
ко некористне свѣтло на священника кидае, але
еще каноничній кары на нихъ стягає. Тое остереге-
женье всѣмъ на послужить къ вѣдомости и по-
ступованію. Лѣвобъ дна 22 вересня 1883ъ. —
Мусимо тутъ замѣтитъ, що „Dziennik Polski“ вже
на три днѣ передъ выходомъ того числа „Руского
Сиона“, въ котрѣ умѣщено повышено разпоря-
дженіе митрополичнаго ординариата, предсказуемъ,
что се разпорядженіе появится въ Р. Сионѣ...

— Про вынайденія дра Ивана Пуллю, нашего земля-
ка, доцента въ университѣтѣ вѣденському, и про
его писанія на полі електричныхъ дослѣдовъ мы
вже неразъ згадували въ нашій часописи. На вѣ-
денській електричній выставѣ дрь Пуллю высту-
пивъ свою вынаходку и они звертаються на себѣ
загальну увагу. Дня 20 вересня с. р. звидѣла
выставу архікніягія Валерія и найдовше при-
глядалась двоимъ оказамъ дра Пуллю, его „фос-
форучной лампѣ“ и „електричнѣмъ радиометрамъ“.
Самъ вынаходчикъ поясняє архікніягію всѣ по-
дробности своихъ вынаходокъ.

Чи тернопольска окружна рада шкільна знає о
тѣмъ, що одна школа народна остає въ занедбанію,
позаякъ учитель єи пробува цѣлыми днами въ
Тернополі, а навѣтъ, якъ звѣщають намъ, продає
ковбасину сїбди за лядою у Ягутки? Вартобѣ,
щобъ п. інспекторъ окружный, котрый такъ стро-
го выступає за найменшу дробнiciю противъ Ру-
співъ-учителевъ, звернувъ бачнѣше око на сво-
ихъ земляківъ-учителевъ.

До ц. к. вѣдомцевъ школы съ рускимъ языкомъ вы-
кладовъ во Львовѣ вислало сего року 300 дѣ-
тей: 188 хлопцівъ и 112 дѣвчатъ. До I клясы
хлопцівъ 55 (веде проф. Ром. Заклинській), а до
I клясы дѣвчатъ 41 (веде п. Марц. Кавска); до
II клясы хлопцівъ 54 (веде п. Гр. Врецьона), а
до II клясы дѣвчатъ 24 (веде п. Олімп. Янов-
ська); до III кля. хлопцівъ 43 (веде п. Гр. Заріц-
кій), а до III + IV клясы дѣвчатъ 30 + 6 (веде
п. А Леонт. Яцькъ); до IV кля. хлопцівъ 37 (ве-
де п. Дм. Вѣнцковській), а до V + VI клясы дѣ-
вчатъ 7 + 5. Надто помагають въ висшихъ
клясахъ дѣвчатъ учительки-практиканки пп. Ка-
линовичъ и Король. Науки церковнога спѣву у-
чить въ висшихъ клясахъ п. Гр. Врецьона.

— Въ цю рускій, горлицького поса, отбулося
недавно незвичайне торжество. Укоочній тех-
никъ п. Іосифъ Сальцъ, майс. вѣрою, директоръ
парового тартаку, перешовъ на гр. к. обрядъ,
а потімъ повѣнчався съ донькою мѣсцевого па-
роха, о. Ганчаковского. Св. крещеніе сповинивъ
о. Хилькъ зъ Менцини великомъ, якъ делегатъ
еп. Ступницкого.

— Незвичайний громъ. Під часъ сильної бурї, ко-
ли якъ разъ численіе товариство здѣбралося було
въ печерѣ Лютер въ Биргінії, вдарили громъ
въ проводовъ дроти електричнога освѣтленія, зай-
шовъ такъ до печери и дѣствавъ ажъ до самон
лампѣ; електрична лампа розскочила на тисячу
кусинъ, а громъ потворивъ на дротахъ великий
огністій кулъ, котрый що хвиля експлодували съ
страшнімъ лоскотомъ. Одна електрична іскра
отблізилась бѣт дрота и вдарила въ сталяктитову
стѣну, такъ звану „комнату судженій“ и розтрѣ-
скала єи на дробні куски. Йкъ лиши зъявите
те зникло, запанувала — якъ понятно — глубока
темнота.

— Електричній суніцѣ. Якихъ чудесъ не доказує
вже тепер електрика! Поминувши вже рѣжнога
рода електричній машини, желѣзницѣ та електри-
чній човни, поминувши електричній сонця, що
освѣтлюють цѣлі майданчики, и ти маленьки при-
ряды, що освѣтлюють навѣтъ внутре чоловѣчого
організма, поминувши лѣчебній і всякихъ іншіхъ чу-
деса електрики, приходиться намъ записати нині
нове чудо тога для чоловѣка майданчики непонятної
силы. На выставѣ електричнїй въ Вѣдніи продає
п. Еромольдъ, властітель городничои торговель
„електричнїй суніцѣ“ — 5 суніць за 10 кр. Шо-
то за електричнїй суніцѣ, спытає не одній? Суть
то суніцѣ якъ наша звичайна, що виростають
въ лѣсѣ, тої самога великої и барвы, того са-
мого смаку и властивого лиши лѣснини суніцямъ
аромату, толькъ що ѿни не вирошли въ зеленомъ
гаю, не доспіли въ жизнедобійній свѣтлій сонця,
а просто лиши въ хатѣ, та при свѣтлій електри-
чнїй лампѣ. П. Еромольдъ займається вже бѣт
дово-часу штуцьнимъ плеканьемъ ростинъ при
електричнїй і дѣйшовъ до того, що и суніцѣ
може допроводити до цѣти, а навѣтъ до
овочівъ. Суніцѣ однакож мають то до себе, що
мусить насампередъ перезимувати, щобъ потомъ
цвіли і зародили. Еромольдъ отже робить шту-
чу зиму; ѿнъ обкладає суніцї ледомъ, ста-
вить ихъ на холдиномъ мѣсці и доводить
до того, що ѿни на якійсь часъ замірываютъ,
якби на зиму. Одесля здѣмас лѣтъ, ставляє суніцї
въ день ізъ сонця, а въ ночі підъ електри-
чнїй свѣтлій, котріе однакож мусить бути одно-
стайне і дуже бѣле. Суніцї починають скоро
цвісти, зароджують і до чотирнадцяти днівъ
доспівають вже овочі. Въ такій способъ плекає
Еромольдъ 150 ростинъ і що 6 днівъ збирає зъ
зъ нихъ по 40 суніць. Тепер, якъ показується, не
только що не треба вже буде спроваджувати суніцї
зъ Італії, але навѣтъ въ кождїй порѣ року
буде можна дѣстати правдивихъ суніць, треба
лишь, щобъ кошта продукції стались на отолько
дешевими, щобъ товаръ нашовъ легкій покупъ.

Выдавецъ и редакторъ: Антонъ Горбачевский.

— Статистика католицкого церковнога єпархія. Під-
сил нового виданія „Gergarchia Cattolica“ числитъ
католицька єпархія 1229 дослѣдниківъ, включаючи
въ то 62 кардиналовъ и 9 патріарховъ обѣхъ (т.
е. римскога и вѣдомскога) обрядовъ. Архієписко-
півъ і епископівъ якъ обр. есть 737, а вѣдомскога
обр. 46; архієпископівъ іn partibus 347 і 6 пра-
латовъ nullius dioecesis. Послѣднога року умерло
4 кардиналовъ, 11 архієпископівъ і 38 еписко-
повъ. Найстаршимъ кардиналомъ св. колеги есть
Бонікел, архієп. въ Руанѣ, маючъ 84 лѣтъ; по
нѣмъ слѣдує кард. Нюменъ — 83 лѣтъ і кард.
Гіберъ, архієп. въ Парижі — 81 лѣтъ. Наймо-
лодшими кардиналами ѿуть Пароккі і Цагліарі,
маючъ по 50 лѣтъ, і Часкі — 49 лѣтъ. Най-
старшими членами самога св. колеги ѿуть карди-
налы: кн. Шварценбергъ, іменованій передъ 41
роками папою Григоріемъ XVI; кард. Ди-Петро,
деканъ колеги, котрый вже бѣт 30 лѣтъ носить
штурпу кардинальску і кард. Мертель отъ 25
лѣтъ. Зъ помѣжъ 61 жіючихъ кардиналовъ імено-
ваній 1 Григоріемъ XVI; 40 — Піемъ IX, а 20 —
Лѣвомъ XIII. Особь мѣсцъ нині необсаджен-
нимъ.

Вѣстник епархіальний.

Зъ Аєпархії Львовской.

Складати испытъ конкурсовой въ жовтні
позволено оо. 1) Теод. Леонтовичу, 2) Никатѣ
Дакову, 3) Евг. Андрющовичу, 4) Іоану Вовчукѣ,
5) Юл. Дрогомирецкому, 6) Іоану Безушку, 7)
Мих. Бабкови, 8) Леонтию Дужницкому, 9) Во-
лодим. Левицкому, 10) Іоану Гегелчукови, 11)
Іоану Моніцбовичу, 12) Конст. Строцкому.
Президія ц. к. намѣстництва годиться на
каноничну інституцію для о. Михаила Барана на
Бзовицю.

Личній додатокъ по 100 зр. рѣчно на 3 роки
зъ фонду релігійного удѣллю ц. к. намѣстництво
о. Іоану Красицкому, пароху въ Дернова.
Завѣдательство Сорокъ, дек. городенського,
получивъ о. Іоанъ Могильницкій.

НАУКА, ШИТКА И ЛІТЕРАТУРА.

— „Веняминъ Франклінъ, якъ примѣръ честного, тру-
дашого і єщадного чоловѣка“ написавъ „Подолянинъ“. Підъ
такимъ заголовкомъ видала „Просвѣтъ“ по-
ну, за 1883 року 5-ту а въ загалѣ 75 ту попу-
лярну книжочку. Книжочка обнимаетъ 27 сторінъ і
коштує лиши 6 кр. а. в.

— Захарь Беркунъ, новѣсть исторична Івана
Франка, умѣщена въ сегорѣчній „Зорї“, вийшла
въ передруку окремою книжкою і коштує въ кни-
гарняхъ 1 зр. 30 кр. Предплатна цѣна 1 зр. за
примѣрникъ пріймає редакція „Зорї“ толькъ до
квітня с. р.

(+) „Земля і людє въ Россїї“. Підъ симъ спільн-
нимъ заголовкомъ почавъ видавать п. К. Гама-
лья въ Кіевѣ популярну географію і етнографію
Россїї дробніми книжечками для українського
народа. Доси въ короткому часѣ видає чотири
випуски підъ слѣдуючими заголовками: I. „Пів-
нічний ледовитий океанъ“, II. „Мезинська тундра“,
III. „Лісови полоси Россїї“, IV. „Сторона великихъ
озеръ“. — Петербургъ.

ПОСЛѢДНІЙ ВѢДОМОСТИ.

Бѣлградъ, 28 л. вересня. Бѣльшостъ ради-
кальна въ сербской скупщинѣ выбрала провізори-
чичній президентомъ радикала Николаевича,
бумістриа въ Пожаревца. Президентъ заменує
комісію верифікацій зъ 6 радикальску і
3 либеральску. Радикали мають отже можность
уневажити виборы гдѣлкіхъ правительственныхъ
кандидатовъ і намѣряють навѣтъ поставити ми-
ністерство Пирочанца въ станъ обжалованія. Въ
Сербії велике зворушеніе умовъ. Король ще не
поворнувъ.

Вѣдень 28 л. вересня. Король Александеръ
болгарскій виїхавъ 27 л. с. м. incognito зъ Со-
фії до Вѣднія. Кажуть, що вже і не поверне до
зворушеніи Болгарії.

ОТОЗВА.

Товариство „Сѣчъ“ у Вѣдніи вступає съ симъ
школьнимъ рокомъ въ XVII-тий рокъ свого і-
стиновали.

Черезъ користи, якъ наше товариство подає
своїмъ членамъ, а то: черезъ свою читальню, въ
котрой вѣд рускій і богато іншихъ газетъ нахо-
диться і черезъ свою бібліотеку, богату вѣ-
домій книжками науковихъ і літературнихъ, становиться
уневажити виборы гдѣлкіхъ правительственныхъ
кандидатовъ і намѣряють навѣтъ поставити ми-
ністерство Пирочанца въ станъ обжалованія. Въ
Сербії велике зворушеніе умовъ. Король ще не
поворнувъ.

Маючи отже многи засоби, сподѣлася, що
Ви, Академики, приходяте до Вѣднія, громадно
вступите до нашого товариства.

Хата товариства знаходиться близько нового
университету, на VIII. Laudengasse Nr. 49a, 2 ie
Stiege, Hochparterre Th. Nr. 17 і есть черезъ цѣ-
нній день отворена.

Ви, Академики, приходяте першій разъ до
Вѣднія дѣстануту тамъ якъ найхочнѣше пораду
въ записахъ на университетѣ, а такожъ взглядомъ
номешкани, житя і іншихъ обставинъ у Вѣднії.
Вѣдень въ вересню 1883.

За вѣдень тов. „Сѣчъ“:
Лонгін Озаркевичъ, голова.
Константинъ Ніколаевичъ.

— На памятникъ бл. п. Володимира Барвѣнського
піддеславъ Ви. М. Новицкій въ Мединичахъ 1 зр.
— разомъ съ попередніми 1053 зр. 58 кр.

— На фондъ стипендійнаго имени Вол. Барвѣнського
зборомъ Ви. пачини І. Турчинська на празнику въ
Ожидовѣ 4 зр. 20 кр. (именно зложили: о. Я.
Гутковській 1 зр., о. Д. Танячкевичъ 50 кр., Ви.
Гутковській 30 кр., В. Шараневичъ 40 кр., о. К.
Турчинській 1 зр., і на І. Турчинська 1 зр.) —
разомъ съ попередніми 628 зр. 36 кр.

— Для бѣдныхъ учениківъ рускої гімназії присла-
ли: Товариство театру аматорскаго въ Угновѣ
5 зр.; Іванъ Самцъ зъ Денисова 2 зр. 29 кр.

Переписка Редакції і Администрації.
Вс. о. З. С. въ Самолухахъ. За „Дѣло“
въ Б. П. заплачено до конця юку. — Вс. о. Д. К.
въ Верчанахъ. До конця року належаться ѿще 6 зр.

Съ симъ числомъ розсыпается Ви.
предплатникамъ „Бібліот. пайди, повѣ.
стей“ 5 і 6 аркушъ повѣти „Фромонть
молодшій і Ріслеръ старшій“.

ул. Орменська ч. 6.

К. М. ВОЗНЯКЪ
во Львовѣ, при ул. Орменській ч. 6
(Напротивъ „Народного Дому“)

поручає.

ДЛЯ П. П. Учителевъ и Учениковъ
всѣлякі приборы школьній

яко то:

паперь, зошиты, нотатки, пера, чернила, руч-
ки, оловцѣ, каламаръ и пр.
по цѣнѣ значно дешевшій, якъ где инде
и въ найлучшомъ родѣ.

ул. Орменська ч. 6.

ОБВѢЩЕНЬЕ.

Въ отдельъ заставничомъ
ОБЩОГО

РОЛЬНИЧО-КРЕДИТОВОГО ЗАВЕДЕ